

Besede nagrajenca

Spoštovane dame, cenjeni gospodje!

Nekako je že čudno, kako se razmere na stare dni lahko spremenijo. Štiri desetletja je bilo moje mesto pri tej priložnosti na drugi strani, tokrat pa bolj v ospredju. In to pred polno Tischlerjevo dvorano in ob prav prazničnem razpoloženju.

Kmalu po tem, ko je dr. Jožko Tischler umrl januarja 1979, je dipl. inženir Franc Kattinig predlagal ustanovitev nagrade, ki naj bi bila poimenovana po tej izjemni osebnosti in tako ostala v zavesti naše narodne skupnosti. Ker je Narodni svet koroških Slovencev imel drug koncept, je prevzela Krščanska kulturna zveza to skrb in novembra istega leta podelila prvo nagrado Lajku Milisavljeviču, marljivemu zbiratelju zakopanih zakladov slovenske duhovne kulture in vodji senzacionalnih stilnih koncertov z MePZ iz Št. Jakoba. Že kar prve podelitve se je udeležila vrsta odličnih oseb iz kulturnega in političnega življenja Koroške. Za lavdatorja je bil predviden predsednik KKZ Lovro Kaselj, ki pa je zbolel in je moral iti opoldne v bolnišnico. Nato je organizator Kattinig mene kot podpredsednika poveril s to nalogo. Ker sem imel popoldanski pouk v Št. Petru in sem prišel v Celovec šele zadnji trenutek, nisem imel časa, da bi prej prebral manuskript. Ko sem prišel na konec lista in sem ga obrnil, pa tam ni bilo besedila. Pri kopiranju se je očitno nekaj zataknilo. Posledica ni bila katastrofa, temveč vedrina.

Tischlerjeva nagrada nikoli ni bila lokalni projekt, temveč smo skušali zajeti vseslovenski prostor. Odlikovali smo kulturne delavce, umetnike, politike, znanstvenike, prijatelje iz Slovenje, Primorske in celo zdomstva, saj je nagrado prejel tudi Blaž Potočnik iz Toronta.

Ko prejmem to nagrado kot dolgoletni predstavnik KKZ, seveda ne gre prezreti, da to nikakor ne more biti odlikovanje za eno osebo iz vodstva organizacije, temveč je priznanje za njene celostne zasluge. In kar se je delalo in doseglo, tega pa je bilo res veliko, je sad skupinskega dela vseh odbornikov. Ne bom povedal kake tajnosti, da je bil duša KKZ celih 39 let Nužej Tolmajer. Na njega sem se lahko zanašal, ko je bilo

treba reševati organizacijske probleme, nastopati v javnosti ali se pogajati s predstavniki kulturnih in političnih struktur. Tretji v tem krogu, ki ga je Nedelja imenovala trojico, pa je bil Franc Kattnig, Prosenov iz Spodnjih Gorič. Pogosto smo se podali skupaj na pot, med hojo ali pri počitku razmišljali in debatirali o novih akcijah. Tako smo odkrili smisel in uspešnost tako imenovanega kreativnega pešačenja, o katerem sem šele leta pozneje bral, da je znanstveno dokazano. S Kattnigom sva sploh še leta dolgo imela drug projekt, dokler je še stanoval v Celovcu. Prišel je vsako nedeljo ob sedmih zjutraj k meni, pozvonil na hišna vrata, nato sva šla na Križno goro, malo tekla, hodila zmerno, posedela na kakem hlodu ali vpletla kako gimnastično vajo. Tudi Kattnig je bil 33 let odbornik KKZ, med drugim nekaj časa blagajnik in dve funkcijiški periodi podpredsednik. In še zdaj, ko smo že upokojeni pri KKZ, se redno srečavamo in kot Muppet-show zahajamo na Paulitschevo k slovenskemu Kitajcu, ki ima hčerko in sina na Slovenski gimnaziji. Ena pobuda, ki se je rodila pri KKZ, mi je tudi danes in mi bo vedno posebej pri srcu, to je skrb za družinski jezik. Z veliko zagrenjenostjo opažam, kako po mnogih naših vaseh med mladino umira domači jezik, krajevno narečje. Sicer ne manjkajo prijave v dvojezičnih skupinah v otroških vrtcih in v ljudskih šolah prijave k dvojezičnemu pouku, vendar je uspeh za večino prijavljenih zelo dvomljiv. Starši, ki so sami odraščali z domačim jezikom in se nemščine naučili mimogrede, mislijo, da morajo delegirati pridobivanje jezika vrtcu in šoli. Tudi v jezikovno mešanih zakonih manjka tozadevna doslednost, kajti, če eden od staršev govori dosledno slovensko, drugi pa nemško, so otroci od prvega leta naprej dvojezični. Imam dokaz za to v lastni družini in z velikim zadoščenjem opažam, da moji štirje vnuki tudi med seboj govorijo izključno brnško narečje.

Tudi to bi še rad omenil, da sem vesel in hvaležen, da je toliko mojih sorodnikov iz Slovenije prišlo na današnjo prireditev. Svojčas sem imel vrsto tet in stricev od Jesenic, prek Lesc, Kranja, Ruš do Maribora in so radi prihajali v Sveče na dopust. Pozneje sem z nekaterimi bratranci hodil na morje. S tretjo generacijo je že zaradi starostne razdalje malo bolj problematično, pa dosledno iščem kontakt, ker se mi zdi potrebno, da se zavedajo svojih korenin in spoznavajo koroško domovino svojih

prednikov.

Še več desetletij kot s KKZ sem povezan s svojo ženo Marijo, najina hčerka in vnuki so vsak dan veselje in spodbuda za nadaljnje ideje – hvala tebi za njih in tudi za vdano podporo in včasih potrebno strogo kritiko.

Na koncu pa bi se rad zahvalil predsedniku KKZ, dekanu Janku Krištofu in sveškemu sosеду Zdravku, predsedniku Narodnega sveta koroških Slovencev in vsem, ki so imeli na skrbi priprave za nocojšnjo prireditvev. Ne bi hotel pozabiti Zalke Kelih-Olip – za današnji večer prav tako kot za vestno in vztrajno sodelovanje v KKZ, saj prej omenjena trojica ne bi imela dosti efekta, če ne bi kdo skrbel tudi za uresničitev naših idej in projektov.

Posebna hvala pa gre vsem tistim, ki so s svojim petjem olepšali ta večer. To je Dobški kvartet, pri katerem poje moja hčerka Nada, to je sveški cerkveni zbor, pri katerem sem začel peti alt pred dobrimi 70 leti, pel po mutiranju nekaj časa tenor in končno sem se pomešal med basiste, nakar sem se počutil odraslega. Več desetletij sem se iz Celovca vozil v Sveče k nedeljskim mašam in po potrebi k pogrebom, med tednom pa k vajam. Posebna hvala pa seveda velja Bernardi, ki sem jo prvič slišal peti leta 1986 v Buenos Airesu in od takrat naprej ne zamudim nobene priložnosti, da uživam njen čudoviti glas, ki ga ceni ves svet.